

**COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL "MOLDOVA" IAȘI
MUZEUL DE ISTORIE A MOLDOVEI**

CERCETĂRI ISTORICE
(SERIE NOUĂ)

XVII/2

ISTORIE MEDIE, MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

IAȘI - 1998

COMITETUL DE REDACȚIE:

VASILE CHIRICA (redactor responsabil)

IOAN CAPROȘU

GHEORGHE PUNGĂ

GHEORGHE ONIȘORU

ZAMFIRA PUNGĂ

VIOLETA ONIȘORU (secretar de redacție)

CORALIA COSTAȘ (traducător)

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

ADRIAN NOEA

VADIM MOCANU

MARIA MOROȘAN

**ADRESA REDACȚIEI
ADRESS DE LA REDACTION
EDITOR'S OFFICE**

Complexul Muzeal Național "Moldova" Iași

Muzeul de Istorie a Moldovei

Str. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 1

Iași 6600 tel. 032/114136 int. 122

E-mail: *palatis@mail.dntis.ro*

CUPRINS

INSTITUȚII, MENTALITĂȚI

- GHEORGHE PUNGĂ, ALEXANDRU-FLORIN PLATON, IV
Vasalitatea medievală: ipostaze europene
și românești..... 11-46 IV
- MIHAI-RĂZVAN UNGUREANU, *Two Recurring Motifs*
in the Book of Lamentation and their later
interpretation ... II..... 47-81 I
- SORIN IFTIMI, *Un model oriental: soțiile circaziene*
ale domnilor români (secolele XVI - XVII)..... 83-94
- LAURENȚIU RĂDVAN, *Considerații privitoare la autonomia*
și raporturile cu domnia ale principalelor
orașe-reședință domnească din Țara Românească.. 95-112 i
- SORIN DAMEAŢ, *Regele Ferdinand I al României*
în viziunea contemporanilor..... 113-118 i

RELAȚII INTERNAȚIONALE

- CRISTIAN LUCA, *Considerații pe marginea unor*
documente inedite privitoare la relațiile
lui Petru Cercel cu Venetia (1558)..... 119-142
- VALENTIN-CODRIN CHIRICA, *Congresul de la Viena*
și politica externă engleză, 1815 - 1820 143-153
- GHEORGHE CLIVETI, 1856 - 1878:
Turcia - putere garantă?..... 155-165

GHEORGHE ONIȘORU, *România la conferințele miniștrilor de externe la Londra și Moscova din 1945* 167-175

DOCUMENTE

VENIAMIN CIOBANU, *Tratatul de la Kuciuk - Kainargi (1774) în viziunea diplomației suedeze* 177-194

VIOLETA ONIȘORU, *Condica de venituri și cheltuieli a Roseteștilor de la Solești* 195-206

LIVIU I. ROMAN, *Un jurnal antiunionist: "Nepărtinitorul" (21 iunie - 10 septembrie 1856)* 207-219

ECONOMIE ȘI SOCIETATE

ELENA CHIABURU, *Tehnică și organizare în atelierul tipografic din Tara Moldovei până la 1829* 221-257

NATALIA SIMION, IOAN SAIZU, *Marea Unire și imperativul accelerării civilizației economice* 259-276

DUMITRU ȘANDRU, *Creditul agricol în anii guvernărilor național-tărăniște* 277-287

DOREL BANCOȘ, *Mișcări de populație la granița româno-bulgară ca urmare a cedării Cadrilaterului (1940 - 1944)* 289-313

ȘTEFAN MARIȚIU, *Evoluția situației materiale a populației României și implicațiile ei asupra stării de spirit (1944 - 1947)* 315-331

ROMÂNII DIN AFARA GRANIȚELOR

- MIHALY-LORAND DESZPA, *Imaginea Bucovinei în
ziarul ieșean "Opinia" din 1897 - 1914*.....333-360
- DAN LAZĂR, *Câteva considerații asupra activității Partidului
Românesc din Banatul Sârbesc (1923 - 1929)*.....361-371

ISTORIOGRAFIE

- VASILE CRISTIAN, *O pagină din istoria cenzurii ieșene -
editarea Manualului de istoria Moldovei
al lui Ion Albiuț (1884 - 1885)* 373-383
- GHEORGHE IUTIȘ, *Problema "regimului de stări" în Țările
Române în concepția lui Gheorghe I. Brătianu*....385-391
- ANDI MIHALACHE, *Discursul istoric din Europa de Est
sub impactul stalinismului*.....393-423

ARTĂ ȘI ARHITECTURĂ URBANĂ

- GHEORGHE I. CANTACUZINO, *Unele aspecte ale culturii
urbane medievale la Câmpulung (Muscel)*.....425-438
- MARCELINA-BRÂNDUȘA MUNTEANU, *Muzeul Unirii
din Iași - o istorie a clădirii prin renovări*.....439-446
- VIRGINIA VASILOVICI, *Determinarea paternității
unui tablou italian din colecția
Muzeului de Artă - Iași*.....447-455

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

- Vasile Neamțu, *Orașul medieval Baia (Civitas Moldaviensis)*
(ADRIANA MOGLAN) 457
- Olimpia Mitric, *Cartea românească manuscrisă din
nordul Moldovei* (CĂTĂLINA ILIESCU)..... 460
- Constantin Rezachevici, *Istoria popoarelor vecine
și neamul românesc în evul mediu*
(CĂTĂLINA ILIESCU) 462
- Alex. I. Gonța, *Studii de istorie medievală. Texte selectate*
(LAURENȚIU RĂDVAN) 463
- "Historia Urbană" (LAURENȚIU RĂDVAN)..... 465
- Mihai Ștefan Ceaușu, *Bucovina Habsburgică de la anexare la
Congresul de la Viena. Iosefinism și postiosefinism,
(1774 - 1815)* (VIOLETA ONIȘORU)..... 466
- Paul D. Quinlan, *Ciocnire deasupra României. Politica
anglo-americană față de România, 1938 - 1947*
(SILVIU B. MOLDOVAN) 468
- ABREVIERI - ABBREVIATIONS**..... 473

SOMMAIRE

INSTITUTIONS, MENTALITÉS

- GHEORGHE PUNGĂ, ALEXANDRU-FLORIN PLATON,
*La vassalité médiévale: hypostases européennes et
roumains* 11-46
- MIHAI-RĂZVAN UNGUREANU, *Deux motifs récurrents dans
le Livre des lamentations et leur interprétation* ..|| 47-81
- SORIN IFTIMI, *Un modèle oriental: les femmes circasiennes
des princes roumains (les XVIe-XVIIe siècles)* 83-94
- LAURENȚIU RĂDVAN, *Considérations concernant
l'autonomie et les rapports avec le pouvoir
des principales villes-résidences princières
de Valachie* 95-112
- SORIN DAMEAN, *Le Roi Ferdinand I de Roumanie de la
perspective des contemporains* 113-118

RELATIONS INTERNATIONALES

- CRISTIAN LUCA, *Considerations au sujet de quelques
documents inédits concernant les relations de
Petru Cercel avec Venise (1558)* 119-142
- VALENTIN-CODRIN CHIRICA, *Le Congrès de Vienne et
la politique externe anglaise entre 1815 - 1820* ..... 143-153 .
- GHEORGHE CLIVETI, 1856 - 1878:
La Turquie - pouvoir garante? 155-165

GHEORGHE ONIŞORU, <i>La Roumanie aux conférences des Ministres des affaires étrangères à Londres et Moscou de 1945</i>	167-175
--	---------

DOCUMENTS

VENIAMIN CIOBANU, <i>Le Traité de Kuciuk-Kainargi (1774) de la perspective de la diplomatie suédoise</i>	177-194
VIOLETA ONIŞORU, <i>Le Registre des revenus et dépenses des Roseteşti de Soleşti</i>	195-206
LIVIU I. ROMAN, <i>Un journal antiunioniste: "L'Impartial" (le 21 juin - le 10 septembre 1856)</i>	207-219

ECONOMIE ET SOCIÉTÉ

ELENA CHIABURU, <i>Technique et organisation dans l'atelier typographique de Valachie jusqu'en 1829</i>	221-257
NATALIA SIMION, IOAN SAIZU, <i>La Grande Union et l'impératif de l'accélération de la civilisation économique</i>	259-276
DUMITRU ŞANDRU, <i>Le Crédit agricole pendant les années des gouvernements nationalo-paysans</i>	277-287
DOREL BANCOŞ, <i>Déplacements démographiques de la population de la Roumanie et ses effets sur l'état d'esprit (1944 - 1947)</i>	289-313
ŞTEFAN MARIŢIU, <i>L'évolution de la situation matérielle de la population de la Roumanie et ses implications sur l'état d'esprit (1944-1947)</i>	315-331

LES ROUMAINS DE L' ÉTRANGER

- LORAND-MIHALY DESZPA, *L'Image de la Bucovine dans le journal "Opinia" de Iași pendant 1897-1914...* 333-360
- DAN LAZĂR, *Quelques considérations sur l'activité du Parti Roumain du Banat serbe (1923 - 1929).....* 361-371

HISTORIOGRAPHIE

- VASILE CRISTIAN, *Une page de l'histoire de la censure d'Iași - l'édition du Manuel d'histoire de la Moldavie, par Ion Albinet (1884 - 1885).....* 373-383
- GHEORGHE IUTIȘ, *Le problème du "régime d'états" dans les Pays Roumains de la perspective de Gheorghe I. Brătianu.....* 385-391
- ANDI MIHALACHE, *Le discours historique de l'Europe d'Est sous l'impact du stalinisme.....* 393-423

ART ET ARCHITECTURE URBAINE

- GHEORGHE I. CANTACUZINO, *Certains aspects de la culture urbaine médiévale à Câmpulung (Muscel)....* 425-438
- MARCELINA-BRÂNDUȘA MUNTEANU, *Le Musée de l'Union d'Iași - une histoire du bâtiments par ses rénovations.....* 439-446
- VIRGINIA VASILOVICI, *La détermination de la paternité d'un tableau italien de la collection du Musée d'Art - Iași.....* 447-455

Vasile Neamțu, <i>La ville médiévale Baia</i> (<i>Civitas Moldaviensis</i>) (ADRIANA MOGLAN).....	457
Olimpia Mitric, <i>Livres roumains en manuscrit du nord</i> <i>de la Moldavie</i> (CĂTĂLINA ILIESCU).....	460
Constantin Rezachevici, <i>L'histoire des peuples voisins et la nation</i> <i>roumaine au Moyen-Age</i> (CĂTĂLINA ILIESCU)...	462
Alex. I. Gonța, <i>Etudes d'histoire médiévale.</i> <i>Textes choisis</i> (LAURENȚIU RĂDVAN).....	463
"L'histoire urbain" (LAURENȚIU RĂDVAN).....	465
Mihai Ștefan Ceaușu, <i>La Bucovine autrichienne depuis</i> <i>l'annexion au Congrès de Vienne. Joséphinisme</i> <i>et post Joséphinisme (1774-1815)</i> (VIOLETA ONIȘORU).....	466
Paul D. Quinlan, <i>Confrontation au-dessus de la Roumanie. La</i> <i>politique anglo-américaine par rapport à la Roumanie</i> <i>(1938 - 1947)</i> (SILVIU B. MOLDOVAN).....	468
ABREVIERI - ABBREVIATIONS	473